

Landelijke studiedag Freinet Nederland: 'ruimte voor Freinet'

Op 16 november 2018 vindt de jaarlijkse studiedag voor freinetwerkers plaats in Utrecht op de Nieuwe Regentesseschool. De studiedag wordt georganiseerd door de Nederlandse freinetscholen in samenwerking met de Vereniging voor freinetpedagogie. Rond het thema 'Ruimte voor Freinet' is een programma samengesteld, waarin de nieuwe uitgaven in De Reeks en De Freinetbibliotheek van 2018 worden gepresenteerd en workshops worden gegeven over een breed scala van onderwerpen met veel ruimte voor creativiteit en onderzoekend leren. Daaromheen is er veel ruimte voor ontmoeting. De special wordt verzorgd door Tim Post, die het gaat hebben over het triggeren en stimuleren van nieuwsgierigheid bij leerlingen en wat je daarmee als leerkracht kunt gaan doen. Er zullen ook weer freinetwerkers uit Vlaanderen aanschuiven.

Aan het eind van de studiedag is de Algemene ledenvergadering (ALV) van de Vereniging voor freinetpedagogie. Alle leden zijn van harte uitgenodigd om aan te schuiven.

Programma Studiedag Utrecht 16-11-2018:

9.30 u.	Inloop, koffie/thee en inschrijving workshops	
10.00 u.	Opening en welkom: Nartano Glijn van de Nieuwe Regentesseschool	
10.15 u.	Presentatie van nieuwe uitgaven: Freinet's boek "Matthieu aan het woord" (Les dits de Matthieu) Freinetbibliotheek 13 door Rouke Broersma en Jimke Nicolai en 'Kleuters aan het werk' De Reeks 15.	
10.30-12.00 u.	Eerste ronde workshops (zie lijst workshops vanaf 18-10-2018 op facebook en www.freinet.nl)	
12.00 u.	Lunch: er zijn diverse activiteiten. Je kunt de boeken afhalen/kopen, de freinetwinkel is geopend, je kunt de stukken voor de ALV alvast inzien en natuurlijk zijn er veel collega's om mee (bij) te praten.	
13.00-14.00 u.	Special met Tim Post over 'Nieuwsgierigheid'	
14.00-15.30 u	Tweede ronde workshops (zie lijst)	VOL; helaas geen plaatsen meer beschikbaar.
15.30 u	Afsluiting met verfrissing.	
16.15-17.15 u	Algemene ledenvergadering Vereniging voor freinetpedagogie (ALV): zie agenda ALV en de stukken vanaf 01-11-2018 op www.freinet.nl/be	

Voor praktische info adres en bereikbaarheid: zie <https://www.nieuweregentesseschool.nl/contact>

Korte beschrijving workshops/ateliers op 16 november.

<p>1. <u>Brevetten, portfolio's en levend leren</u> (wordt 2x gegeven) Bloomwise en Levend Leren werken met 3 freinetscholen (Windroos, Nieuwe Regentesse, Elckerlyc) aan een werkwijze hoe we ons levend onderwijs flexibel kunnen programmeren / inrichten. Tijdens deze workshop presenteren we onze eerste opzet en willen we van jullie horen welke wensen en ideeën er zijn voor de verdere ontwikkeling. Het wordt een activerende workshop: kinderwerk en leerlijnen Levend Taalonderwijs staan centraal. (Wim de Boer en Jimke Nicolai)</p>	
<p>3. <u>Anouk Geelen van de Windroos; Lukt het met je Werk, maatje?</u> Hoe zorg je er als leerkracht voor dat kinderen zelfstandig, gemotiveerd en doelgericht (blijven) werken? Wat hebben ze daar eigenlijk voor nodig en hoe kun je dat trainen? In deze workshop ga je aan de slag met processen die voorwaardelijk zijn om te kunnen leren, plannen en organiseren. De workshop is voornamelijk geschikt voor leerkrachten vanaf groep 5.</p>	<p>4. <u>Nanda van Beek: Taal en Drukken. Ruimte voor samen denken, praten, schrijven en drukken.</u> Een literaire inspiratie als stof om over na te denken en te schrijven. De inhoud van de zelf geschreven tekst wordt communicatief gemaakt; versterkt en aangevuld met beelden. Door deze in oplage te drukken kunnen gedachten, gevoelens, meningen en ervaring met elkaar worden gedeeld en naar buiten gebracht. Letterlijk in coöperatief verband werken met hoofd hart en handen. Ervaren dat iedereen op een andere wijze denkt, schrijft en vormgeeft. In de workshop is praten, schrijven en drukken onlosmakelijk met elkaar verbonden, ook die ervaring deelt u met elkaar. Met aandacht voor de organisatie van handdrukwerkvormen.</p>
<p>5. <u>Spelling in 'levend taalonderwijs.'</u> – Jimke Nicolai Op onze scholen schrijven we teksten. Veel teksten. Mooie teksten. En dat moet vooral centraal blijven staan in de freinetschool. In de gesprekken met leraren op freinetscholen wordt vaak de vraag gesteld hoe het dan met de spelling moet? Moeten we dat oefenen met woordkaarten, los van de vrije teksten of is het verstandiger om dit te koppelen aan tekstbesprekingen? En hoe moet het met de grote niveaueverschillen in onze groepen? En gaan we dat toetsen? Helemaal lastig wordt het bij het leren spellen van de werkwoorden. De een vindt dat <i>ik wordt</i> met <i>dt</i> moet en als het <i>je wordt</i> is moet het met een <i>d</i>?! Of vindt je dat '<i>wordt je</i>' toch weer anders moet? Kinderen (en leraren) raken er behoorlijk door van slag. Jimke ontwikkelde met de kinderen en later met collega's een werkwijze en materiaal om de spelling van werkwoorden geïntegreerd met het werken met teksten te leren en te oefenen. In de workshop bekijken we dit materiaal en bespreken we alternatieven.</p>	<p>6. <u>eTwinning > schoolcorrespondentieV2?</u> José Boenders José is leerkracht PO en heeft veel ervaring met het opzetten en uitvoeren van eTwinningprojecten in haar eigen school. Ze is ook ambassadrice van eTwinning en geeft voorlichting en ondersteuning aan basisscholen aangaande de mogelijkheden binnen het eTwinning platform. Besproken worden de mogelijkheden van eTwinning voor schoolcorrespondentie, CLIL> Content and Language Integrated Learning', waarbij Engels en allerlei leerinhoudeninhouden vanuit vooral OJW-vakken aan de orde zijn (als een vorm van 'natuurlijk/levend leren').</p>

<p>7. <u>Filmfabriek - Emma en Karine (Enschede).</u></p> <p>Doel van de workshop: Tijdens de workshop wordt er gesproken over het belang van filmeducatie en worden er voorbeelden gegeven hoe filmeducatie een plek kan krijgen op je eigen school. Het project 'De Filmfabriek' op Freinetschool De Bothoven uit Enschede wordt als inspirerend voorbeeld gegeven. Vervolgens gaan we praktisch aan de slag en word je uitgedaagd om aan de hand van scènes uit populaire kinderfilms te acteren voor een camera. Wat is het verschil tussen acteren op het toneel en acteren voor een camera? Je hebt hiervoor geen acteer-ervaring nodig!</p>	<p>8. <u>ICT in de klas –Suzanne Maas</u></p> <p>ICT heeft een grote invloed op het doen en laten van mensen in onze maatschappij. Door middel van onderwijs in digitale geletterdheid kunnen we de leerlingen de mogelijkheden, maar ook de risico's van digitalisering bijbrengen. In deze workshop bekijken we verschillende facetten van digitale geletterdheid. Aan de hand van praktische voorbeelden bekijken we hoe je invulling kunt geven aan lessen digitale geletterdheid in de verschillende groepen van het PO. Hoe kun je ICT combineren met leerdoelen van bijvoorbeeld taal en rekenen? Natuurlijk is er ook ruimte om zelf met lesmaterialen aan de slag te gaan: bee bot / blue bot, ozobot, microbit, coderen en programmeren, etc.</p>
<p>9. <u>Creatieve workshop: Achtergronden maken met ecoline- Kelly Verhagen</u></p> <p>Tijdens deze workshop gaan we lekker aan de slag met ecoline. Wat kun je er allemaal mee? En belangrijker nog hoe kunnen kinderen met ecoline aan de slag? Naast het experimenteren met ecoline, maken we ook naslagwerk in de vorm van een ringboekje. Zo kun je alle technieken direct in de klas gebruiken.</p>	<p>10. <u>Kleuters aan het werk (Marijke Wiederholdt)</u></p> <p>Marijke gaat met jullie in gesprek over het werken met- en door kleuters in het Freinetonderwijs. Ze bespreekt daarbij ook technieken en werkvormen, die in het nieuwe boek 'Kleuters aan het werk' (De Reeks 15) worden beschreven.</p>
<p>11. <u>Diamantslijper - Salome Nobel (Creatief vermogen Utrecht)</u></p> <p>In deze workshop maak je als leerling, via een korte theaterles, kennis met de kinddoelkaartjes van het leermiddel de Diamantslijper. Daarna gaan we vanuit je rol als leerkracht brainstormen hoe je dit in jouw lessen zou kunnen inzetten.</p> <p>In de leerlijn creatief vermogen ordent de leerling zijn creatief vermogen in wisselwerking met zijn omgeving. Daarmee is de leerkracht een belangrijke speler in die omgeving.</p> <p>In de Diamantslijper zijn de stralen van creatief vermogen in gedrag en vaardigheden vertaald naar concrete leerdoelen voor vier leeftijdsfasen. Deze leerdoelen zijn op kindniveau beschreven. We noemen ze dan ook kinddoelen. Kinddoelen maken tastbaar welke vaardigheden je nodig hebt om bijvoorbeeld verbeeldingskracht te tonen. Ongeacht welke kunsteducatieve les of opdracht kunnen de leerlingen uit (een aantal) kaartjes kiezen. Daarnaast zijne er ook reflectiekaartjes om op verschillende manieren terug te kijken naar het eigen proces. Uiteraard kan de leerkracht de kinddoelen ook klassikaal inzetten om onderdelen van het creatief proces uit te lichten.</p> <p>Als je als leerkracht ruimte geeft aan leerlingen om vanuit een zelfgekozen doel aan de slag te gaan, creëer je bij de leerlingen een gevoel van zelfvertrouwen. (i.s.m. Janneke Bakker - Nieuwe Regentesseschool).</p>	<p>12. <u>Brede vorming; een invuloefening René Berends</u></p> <p>De roep om brede vorming staat aan de basis van het ontstaan van de reformpedagogiek. En ook in onze tijd, waarin het streven centraal staat naar hoge, meetbare opbrengsten en het invoeren van effectieve en efficiënte 'wat-werkt-aanpakken', ervaren onderwijsvernieuwing-bewegingen hun bestaansrecht aan de wens om kinderen breder te willen vormen. Brede vorming wordt door leraren, onderzoekers, beleidsmakers en bestuurders van vernieuwingsscholen ruim opgevat, variërend van algemene vorming (Bildung) en 21st century skills (voorbereiden op de toekomst) tot sociaal-emotionele ontwikkeling, talentontwikkeling en persoonlijke groei. Dit beeld wordt bevestigd door een inventarisatie dat in 2012 is uitgevoerd door het Kohnstammstituut. Brede vorming lijkt bij de vernieuwingsbewegingen daardoor een containerbegrip te zijn geworden, dat zo ongeveer alles omvat wat niet door de Cito gemeten wordt. Tijdens deze bijdrage gaan we in op het onderzoek dat in het lectoraat Vernieuwings-onderwijs wordt uitgevoerd. We beantwoorden de vraag hoe brede vorming kan worden begrepen en op welke wijzen we daar in het freinetonderwijs concreet invulling aan (willen) geven. René is onderzoeker van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs.</p>

13 Zelfsturend leren met iSelf

Patrick Sins en Jaap de Brouwer, lector en onderzoeker van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs

Zelfsturend leren is cruciaal voor het leren van leerlingen. Verschillende studies tonen echter aan dat zelfsturend leren in het basisonderwijs nauwelijks op gang komt. Ondanks dat basisschoolleerlingen zelfsturend leren kunnen aanleren en dat zelfs de jongste kinderen profiteren van instructie, wijst onderzoek uit dat leraren ernstig tekortschieten in het bevorderen van het zelfsturend leren. Observatiestudies laten zien dat leraren er vaak niet in slagen hun leerlingen strategieën voor zelfsturend leren aan te leren, ook al erkennen ze dat het onderwijzen van zelfsturend leren belangrijk is voor het leren van hun leerlingen. Zelfsturend leren komt dus amper aan bod in het basisonderwijs, omdat leraren niet weten hoe ze zelfsturend leren kunnen bevorderen. Vanuit dit knelpunt heeft het lectoraat in samenwerking met acht vernieuwingscholen (waaronder freinetschool De Regenboog) de professionaliseringsaanpak iSELF opgeleverd waarin leraren effectief leren omgaan met kennis over zelfsturend leren en waarbij strategieën worden aangereikt en geoefend om zelfsturend leren in de eigen onderwijspraktijk te integreren. In deze workshop laten we iSELF zien en gaan we na hoe we zelfsturend leren effectief kunnen bevorderen

14 Muziek Heiloo Maurice Vastenouw

Tijdens deze workshop ervaar je hoe kinderen ontdekkend en creatief leren tijdens de muziekles. Centraal staat het zelf bedenken en uitvoeren van ritmes. De domeinen muziek spelen, muziek noteren en luisteren komen aan bod. Het accent ligt vooral op muziek produceren in plaats reproduceren, waardoor de creativiteit van de kinderen gestimuleerd wordt. Er worden handvaten aangereikt, zodat je direct met deze muzikale impuls aan de slag kan gaan, ongeacht welk thema er op dit moment speelt in de groep.

15 Inspiratieworkshop Wetenschap en

Techniek: Energie.

Wordt 2x gegeven

Nieuwsgierigheid en verwondering liggen aan de basis van talentontwikkeling bij kinderen. Wetenschap & Techniek volgens Onderzoekend & Ontwerpend Leren biedt de ruimte die daarvoor nodig is. Het stimuleert leerlingen om met hun eigen interesses en creativiteit aan de gang te gaan. Tijdens de Inspiratieworkshop Wetenschap & Techniek laten we precies zien wat je als leerkracht kunt doen om de radertjes bij kinderen op deze manier in beweging te krijgen (**Techniecoach Hans van Wijk** - Delft)

16. WNT. Loes Vermaeten - Windroos

In de workshop geef ik een voorbeeld van hoe je wetenschap, natuur en techniek (WNT) kunt aanbieden voortkomend uit het groepsthema. Het raakt het gebied wetenschap, natuur en/of techniek. Afhankelijk van het onderwerp en de inbreng en nieuwsgierigheid van de kinderen welke poot meer aan bod komt.

17. Ruimte om al doende te leren schrijven en lezen.

Truus Schutteyser

In haar klas werkte Truus nooit met een bestaande methode om kinderen te leren schrijven en lezen. Ze leren schrijven en lezen door te schrijven en te lezen. Tijdens de workshop krijgen de deelnemers zicht op hoe dat in zijn werk gaat. Ze krijgen de kans om dat zelf te ondervinden. Deze workshop is een introductie op een uitgebreidere navorming over dit onderwerp. Haar werkwijze is gebaseerd op 'La méthode naturelle de lecture' van Celestin Freinet waarvan de vertaling 'Natuurlijk leren lezen' onlangs verscheen in De Freinetbibliotheek.

18. Workshop BeeldTaal! De Nieuwe Regentesseschool is in het kader van het Utrechtse samenwerkingsverband "Creatief Vermogen" een driejarige samenwerking aangegaan met filmhuis 't Hoogt. Animatie en onderwijs combineren we onder de noemer 'Beeldtaal'

Gedurende drie jaar gaan alle kinderen aan de slag met taal en beelden. Specifieker: hoe kan je animatie inzetten bij bijvoorbeeld studie of tekst of tijdens projecten.

In de bovenbouw hebben ze afgelopen jaar bij het project over de zee animaties gemaakt bij studievragen. Leerlingen leerden hoe ze Imotion konden inzetten en gaven middels een animatie antwoord op een vraag.

In deze workshop ga je met iMotion aan de slag om je eigen animatie te maken. Twee beroeps-animatoren begeleiden je hierbij (Hanneke van der Linden & Leendert Oostlander)